

Purjelaevad

Parklaev

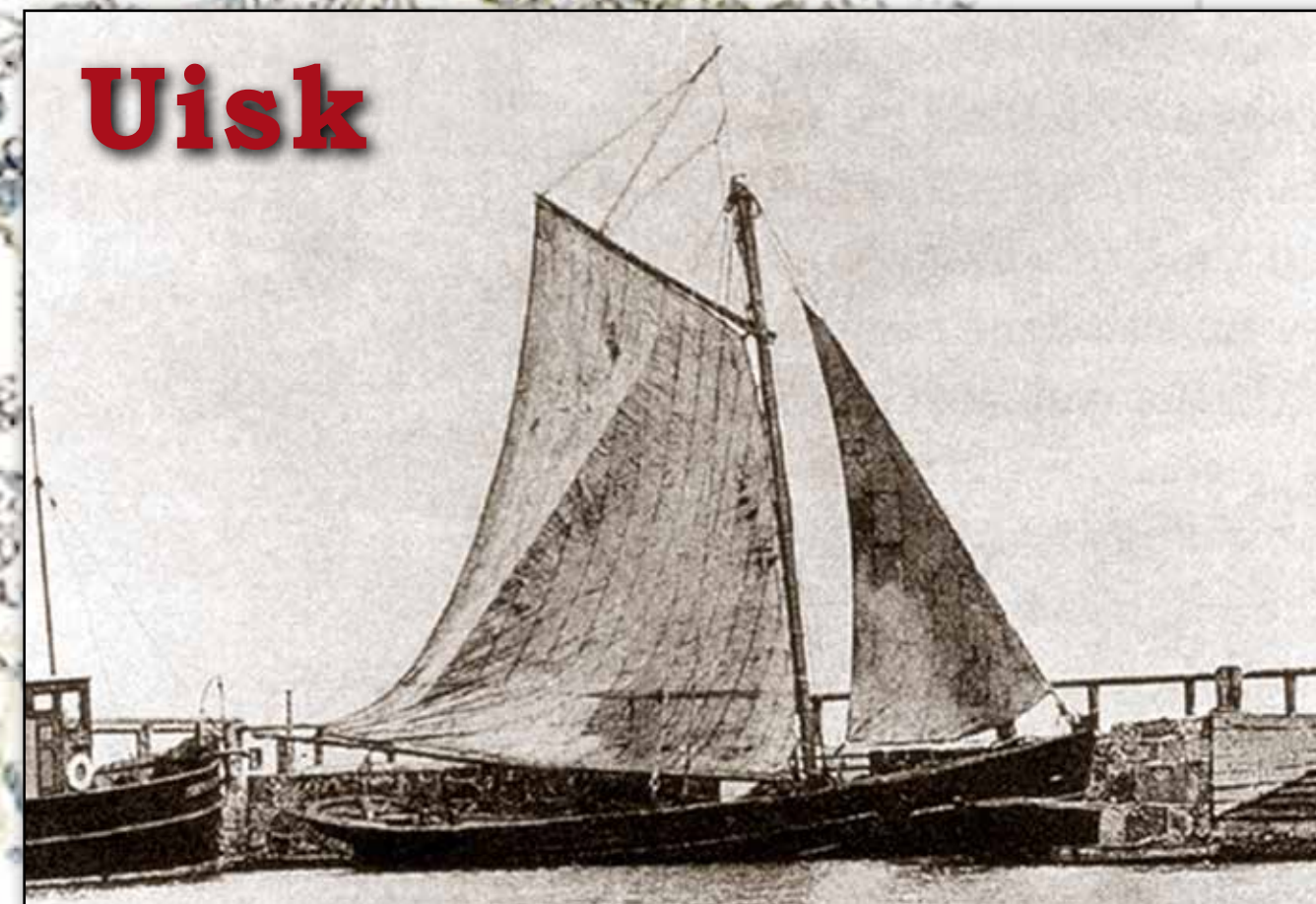
„Herzogen Cecilie“

Parklaev on kolme- kuni viiemastiline kiirekäiguline purjelaev, mille tagumine ehk besaanmast kandis pikipurjeid, ülejäänud raapurjeid. Purjelaevade ajastu lõpul olid just parklaevad suurimad

kaubalaevad, kandevõimega ca 3000 tonni. Suuri teraskerega ookeanisõidu parklaevu kutsuti windjammeriteks, üks kiiremaid „Herzogen Cecilie“ saavutas kiiruseks 21 sõlme.

Ajaloolisi purjelaevu on lugematu arvu purjestuse, suuruse ja kasutusotstarbega. Tutvustame Eestis enamlevinud purjelaevatüüpe.

Uisk

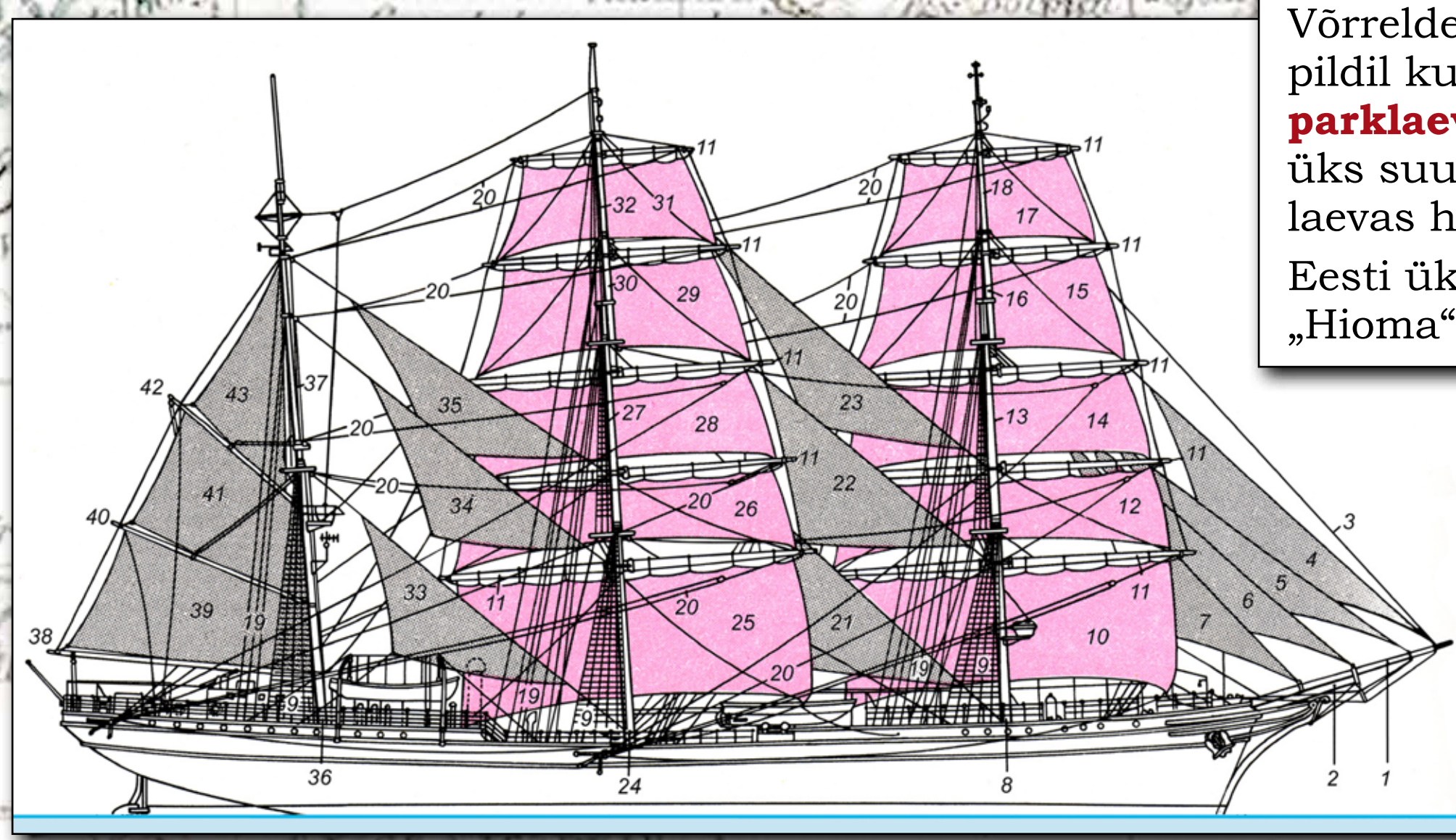

Väiksemad ühemastilised kaubapurjekad ehitati sarnaselt paatidega kilnker(kord) plangutusega. Taglastuseks oli kahvelpuri, üks-kaks eespurje ja topsel. Tihti olid sellised laevad lahtised, ilma tekita. Tuntuimad laevad: Ruhnu jaala, jahta ja **Väinamere uisk**. Laevaks loeti sellist alust, mis oli võimeline vedama vähemalt kümme lasti (ca 20 tonni) kaupa.

Barkantiin

Barkantiin on kolme- või enammastiline purjekas. Barkantiini fokkmast on raapurjestuses, teistel mastidel on kahvel- ehk pikipurjestus. Eesti kõigi aegade suurim purjelaev „Andreas Weide“ oli samuti sellise purjestusega.

Võrreldes rannasõidukaljasega näib pildil kujutatud **kolmemastilise parklaeva** taglas oma 23 purjega kui üks suur ämblikuvõrk. Siiski saadi laevas hakkama 10–15 mehega. Eesti üks kuulsamaid purjelaevu „Hioma“ oli samuti parklaev.

1 kliiverpoom	12 fokk-alamarsspuri	23 grootroiltaaksel	34 besaanengtaaksel
2 püksipriit	13 fokkmarssteng	24 grootmast	35 besaanpraamtaaksel
3 fokkroiltaak	14 fokk-ülamars spuri	25 grootpuri	36 besaanmast
4 jaager (väliskliiver)	15 fokkpraampuri	26 groot-alamarsspuri	37 besaaneng
5 kliiver	16 fokkpraamteng	27 grootmarssteng	38 besaanpoom
6 sisekliiver	17 fokkroilpuri	28 groot-ülamarsspuri	39 alabesaanpuri
7 fokktengtaaksel	18 fokkroilteng	29 grootpraampuri	40 alabesaankahvel
8 fokkmast	19 parduunid	30 grootpraamteng	41 ülbesaanpuri
9 vandid	20 brassid	31 grootroilpuri	42 ülbesaankahvel
10 fokkpuri	21 grootengtaaksel	32 grootroilteng	43 besaanopsel
11 raad	22 grootpraamtaaksel	33 besaanataaksel	

Peipsi lodi oli spetsiaalselt Peipsi ja Emajõe piirkonna tingimustele kohandatud kaubapurjekas. Lotjade ehitusviis püsis arhailisena: plankude külmpainutus ja tihendamine puitliistu ning raudklambritega. Lodjad olid lähtuvalt Peipsi ja jõgede vähesest sügavusest, teravast lainetusest ja jõgede loogetest väikese süvisega, lühikesed ja väga laiad.

Lodi

„Jõmmu“

Väiksemad lodjad olid u 16 tonnise kandevõuga, suuremate kandevõud olid u 200 t, pikus kuni 35 m ja neid võib pidada suurimateks klinkerplangutusmeetodil ehitatud laevadeks maailmas.

Brigantiin

Brigantiin „Kristenbrun“, Käsmu.

Brigantiin on kiirekäiguline kahemastiline purjelaev, mille fokkmastis on raapurjestus ja grootmastis kahvelpurjestus. Brigantiinidega sõideti Eestist Euroopa sadamate vahet.